

Siste nytt om arbeidsmiljøet og arbeidshelsa i Norge

Nasjonal overvåking av arbeidsmiljø og –helse
Seniorrådgiver Beate B. Mjaaland



NOA

Nasjonalt overvåking av arbeidsmiljø og -helse

Hva gjør NOA?

- / Utvikler og drifter det nasjonale overvåkingssystemet for arbeidsmiljø og arbeidshelse i Norge



Microsoft stock photo

Hva gjør NOA?

- / Utvikler og drifter det nasjonale overvåkingssystemet for arbeidsmiljø og arbeidshelse i Norge
- / Status og utviklingstrekk

Muskel- og skjelettsmerter

Muskel- og skjelettsmerter har stor betydning for sykefravær og frafall fra arbeidslivet. Både mekaniske og psykososiale arbeidsmiljøforhold er av betydning.

Mange med muskel- og skjelettplager opplever vekselvis vedvarende lavgradige smerter og periodiske oppblussinger. Det er ikke uvanlig at de som har muskel- og skjelettsmerter har plager i mer enn én kroppsdel^[1]

Les mer ▾

Yrke

Næring

Trend

Bakgrunn

Finn ditt yrke / din næring

Last ned

Om statistikken

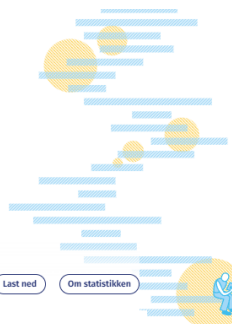
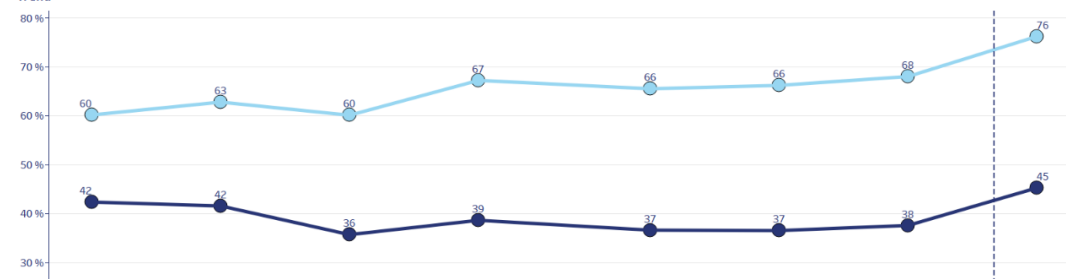
45% har arbeidsrelaterte muskel- og skjelettsmerter

Det tilsvarer om lag 1 200 000 personer

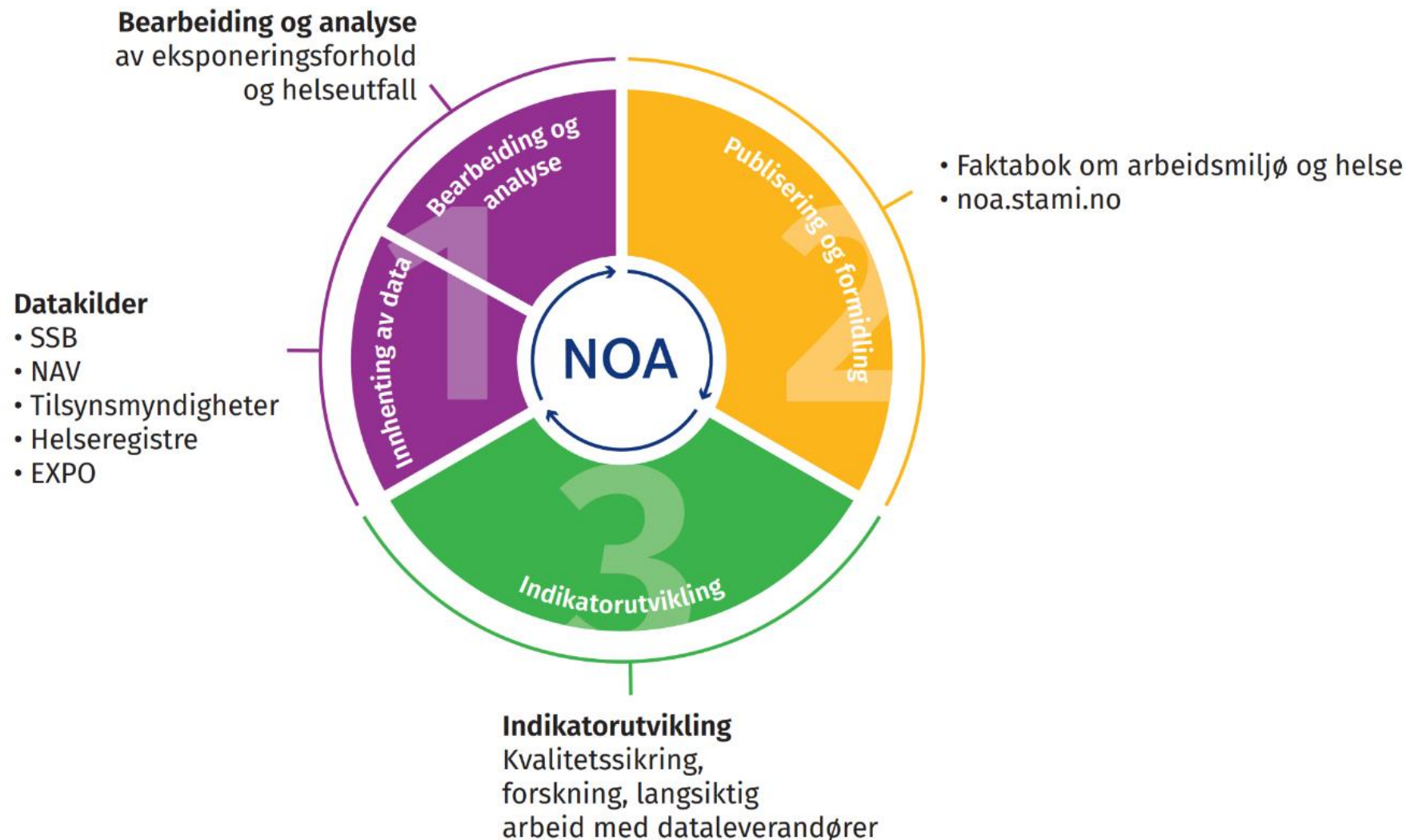
Totalt har 76 % muskel- og skjelettsmerter

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de har vært plaget av smerter i nakke, skuldre, ryggen, armene eller bena i løpet av den siste måneden, og at disse plagene helt eller delvis skyldes deres nåværende jobb (arbeidsrelaterte plager).

Trend



Hvordan gjør vi det?

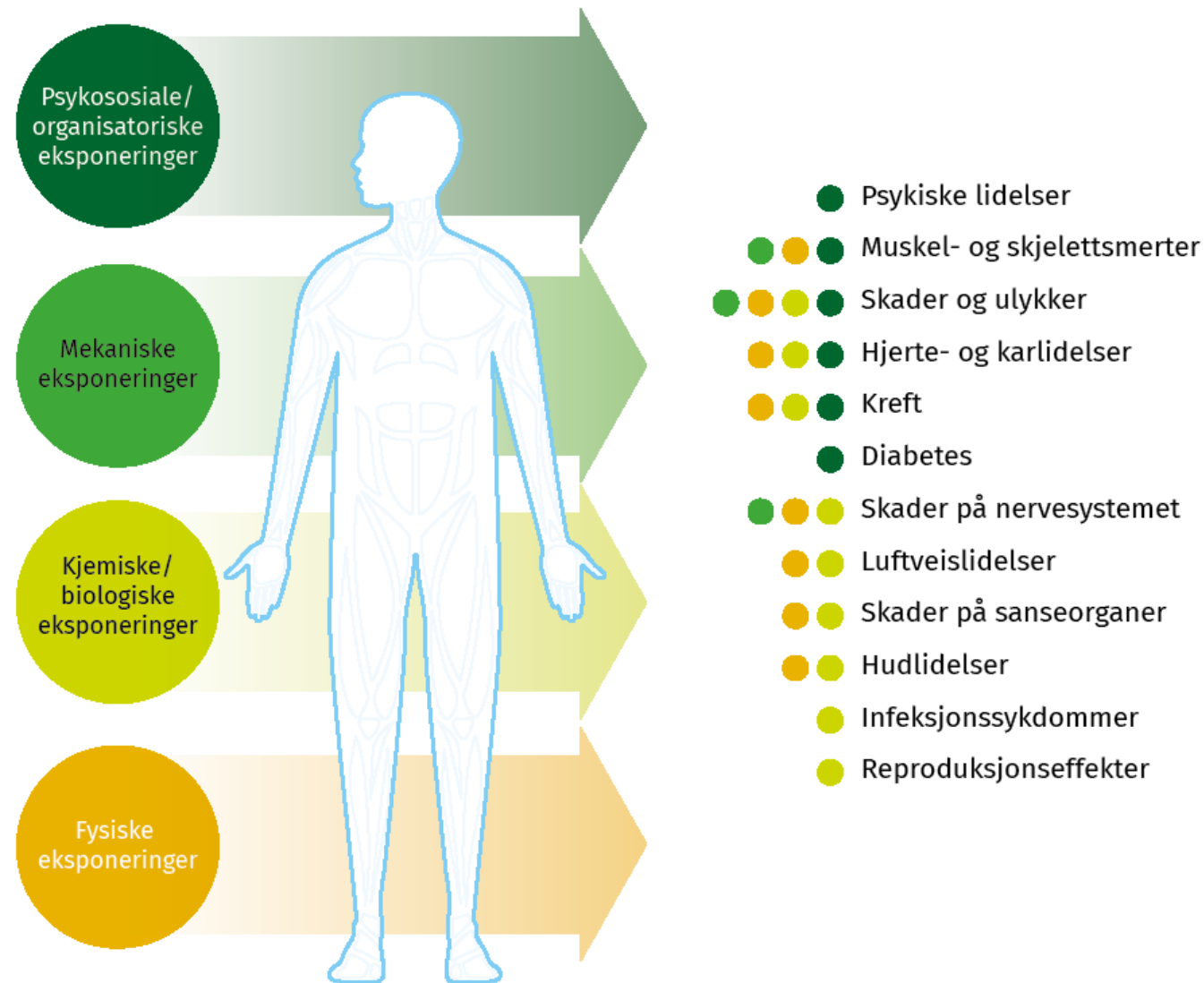


Hva overvåker vi?

/ ***Eksposeringer*** som har dokumentert betydning for helsen

/ ***Helseutfall*** som helt eller delvis har **sammenheng med risikofaktorer** i arbeidsmiljøet

KUNNSKAP FRA FORSKNING



Quiz time!

- Arbeidsmiljø
- Arbeidshelse

Arbeidsmiljø handler om arbeidet...

<https://www.youtube.com/watch?v=gLQn6bKLh8c>

Credits: Arbeidstilsynet

Siste nytt om arbeidsmiljøets betydning for helse



Basert på ulike nasjonale spørreundersøkelser og registerdata beskrives **utvikling og status for arbeidsmiljø, arbeidsrelaterte helseproblemer og sykefravær** i norsk arbeidsliv.

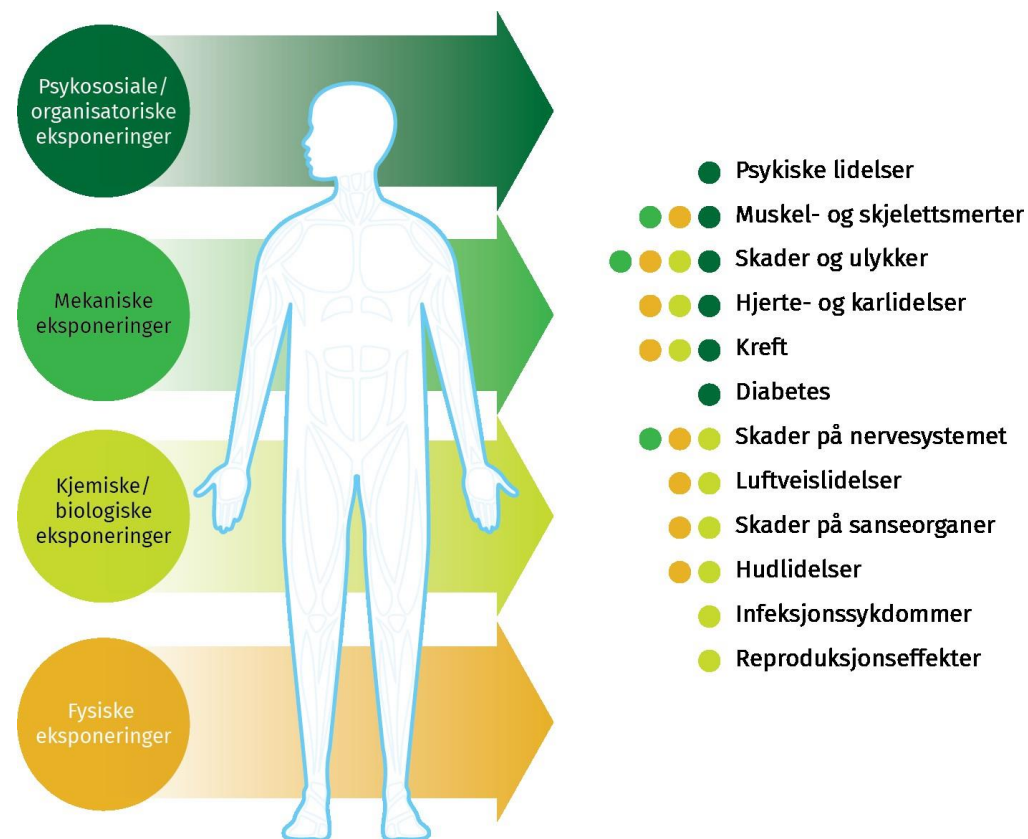
Oppdaterte beskrivelser av arbeidsmiljøeksponeringer og arbeidsrelaterte helseutfall over **tid, og forekomst** i ulike **næringer og yrker**.

Arbeid og helse

Positive effekter av arbeid



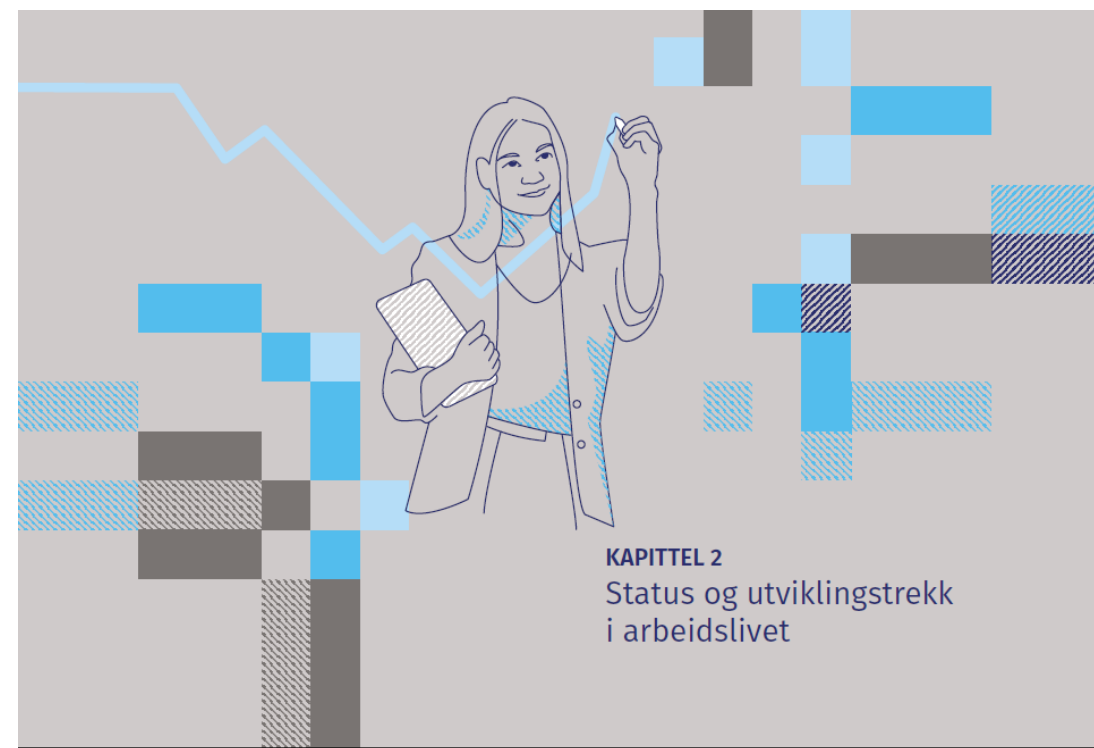
Negative effekter arbeid



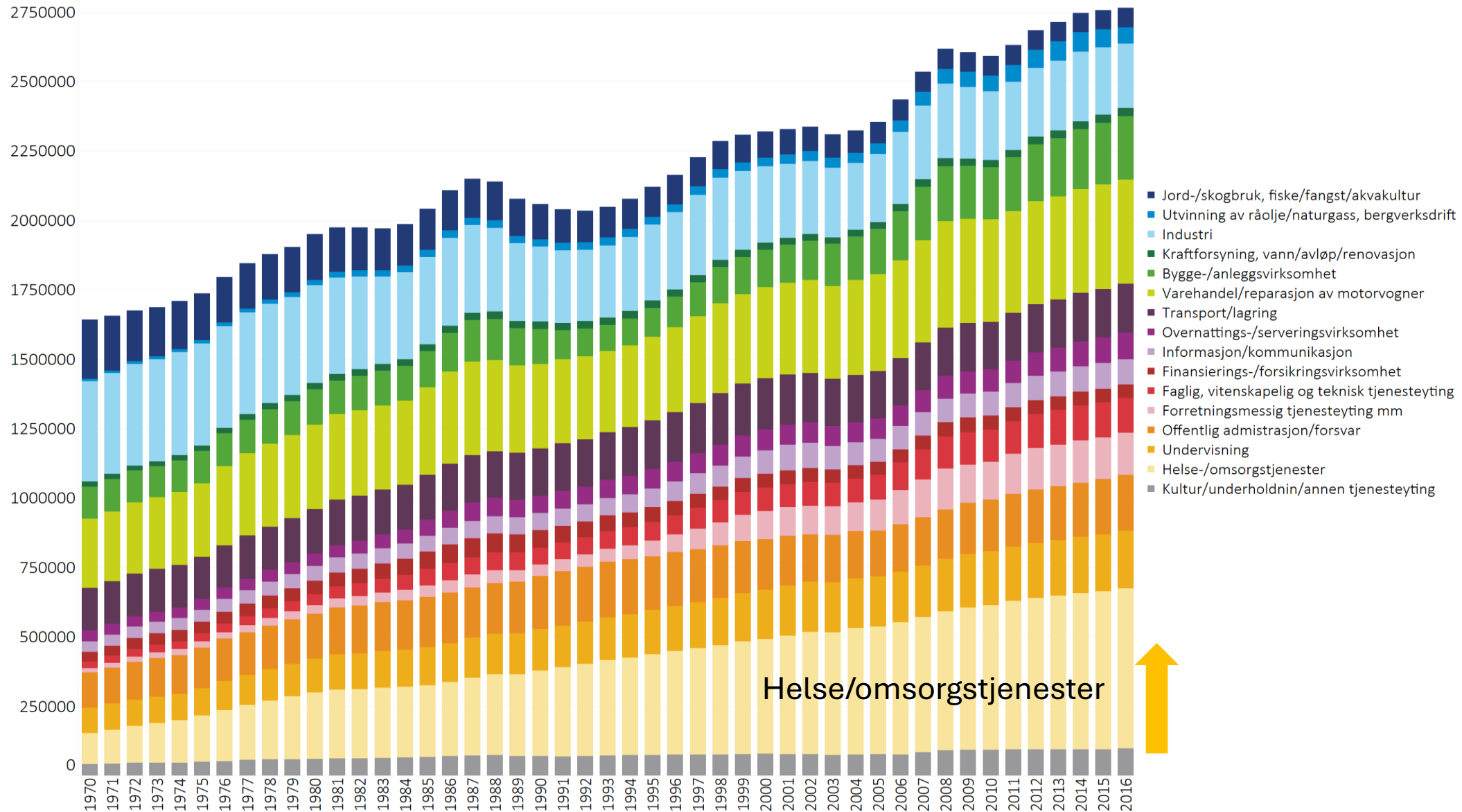
Status og utviklingstrekk i arbeidslivet

KORT FORTALT

- / **Sysselsettingen** i Norge er høy
- / Faste **ansettelser** er hovedregelen i norsk arbeidsliv
- / Overgang til mer **miljøvennlig og bærekraftig** utvikling
- / Rask og akselererende **digitalisering** fremover



Næringsutviklingen over tid







Oppdatert status

Stabile positive faktorer

/ Norske arbeidstakere skårer i gjennomsnitt høyt på:

- Jobbtilfredshet
- Mulighet til å påvirke eget arbeid
- Utviklingsmuligheter
- Anerkjennelse
- Støtte fra kollegaer og ledere

/ **Men det er betydelig variasjon** mellom grupper, næringer og arbeidsplasser (se bunn)

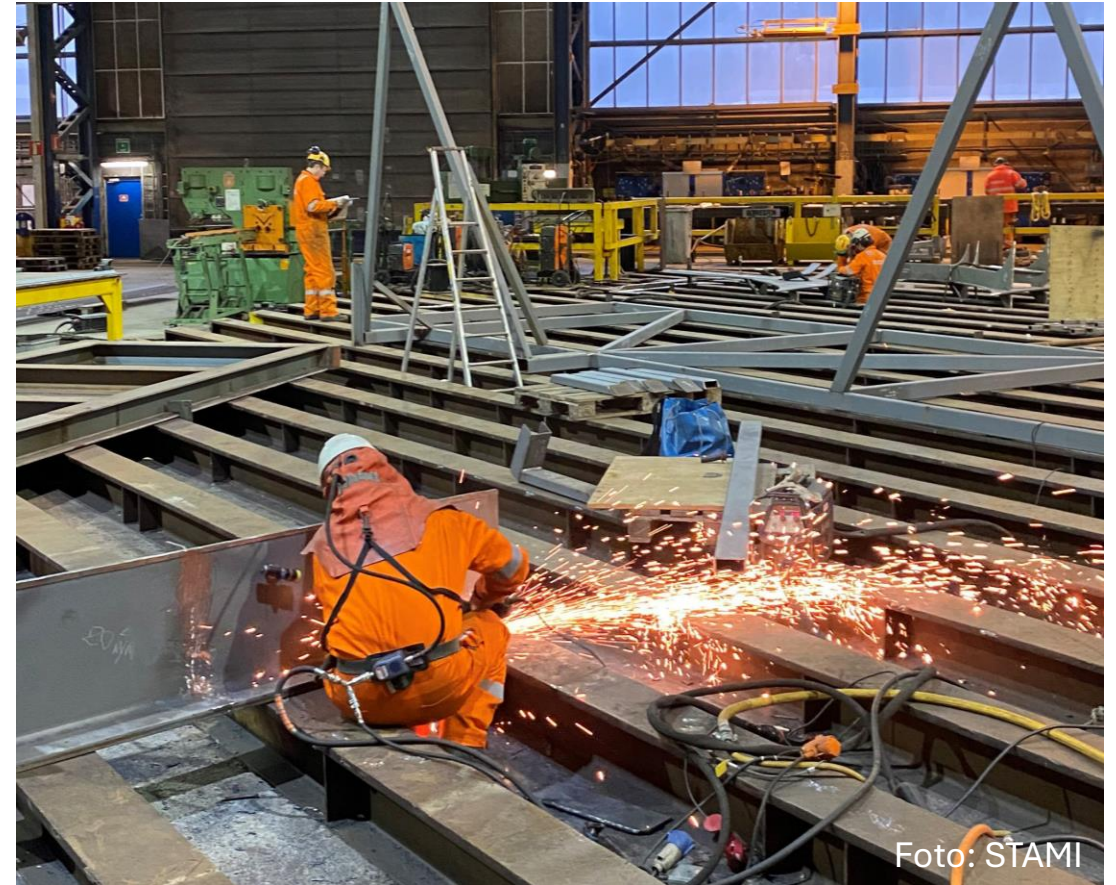
FIGUR 3-2 Prosentandel som oppgir høy jobbmotivasjon, -tilfredshet og tilhørighet sortert etter yrkesgruppene med høyest forekomst

YRKESGRUPPER	Jobbtilfredshet	Jobbmotivasjon	Jobbtilhørighet
Frisør/kosmetolog	91	91	87
Profesjonell kunstner	91	82	85
Toppleder	88	83	90
Politi/brann/ambulanse	90	82	83
Rørlegger	89	83	77
Bonde/havbruksarbeider	88	82	85
Leder	88	82	84
Vaktmester	90	80	79
Psykolog/fysioterapeut	88	88	76
Elektrofagarbeider	90	81	74
Lastebilsjåfør	90	80	75
Los/flyger	88	78	79
Anleggsarbeider	89	82	71
Presisjonshåndverker	85	80	77
Helsefagarbeider	86	81	75
Lektor, videregående	86	78	78
Saksbehandler	87	78	76
IKT-rådgiver	87	79	74
Grunnskolelærer	82	81	76
Kontorarbeider	85	76	77
Selger/megler	84	77	76
Mekaniker	84	76	75
Vernepleier/sosialarbeider	82	78	74
Rådgiver adm./samf./øk.	84	77	73
Tømrer/snekker	82	75	76
Ingeniør	86	76	72
Lektor, høyere utdanning	83	80	66
Sivilingeniør	84	75	73
Barnehage-/skoleassistent	82	79	68
Kundeserviceyrker	84	75	73
Lege	82	79	69
Bygningsarbeider	82	74	72
Sykepleier	79	75	72
Buss-/drosjesjåfør	80	69	67
Kokk/kjøkkenassistent	82	76	62
Barnehagelærer	73	66	74
Vakt/militær	79	67	65
Pleiearbeider	78	74	64
Renholder	79	68	62
Lager-/logistikkmedarb.	76	67	65
IKT-tekniker	76	65	65
Butikkmedarbeider	78	64	64
Operatør	75	64	63
Servitør	65	57	55
Gjennomsnitt	83	76	73

Fargemarkering viser yrkesgruppene med høyest forekomst per indikator

KILDE: STAMI/NOA

Tradisjonelle arbeidsmiljøutfordringer og arbeidsskadedødsfall

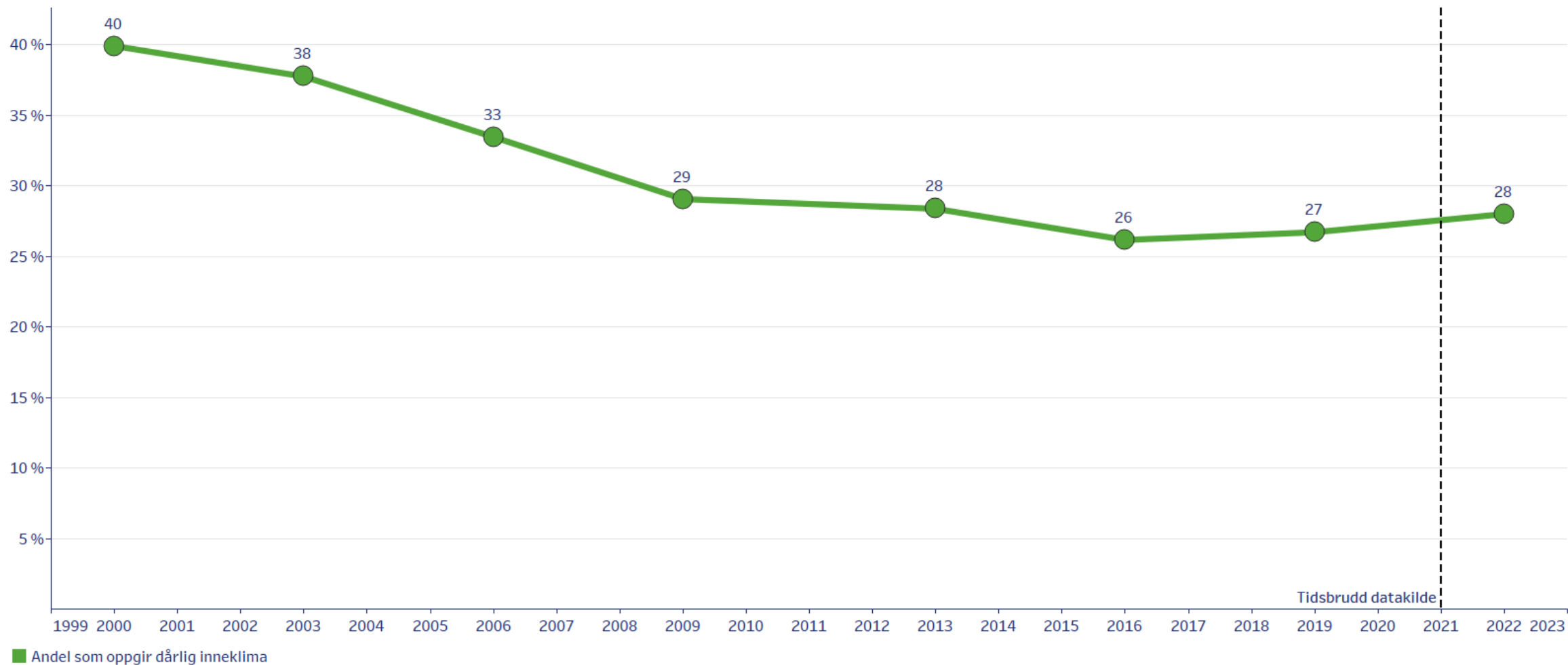


28% er utsatt for dårlig inneklima

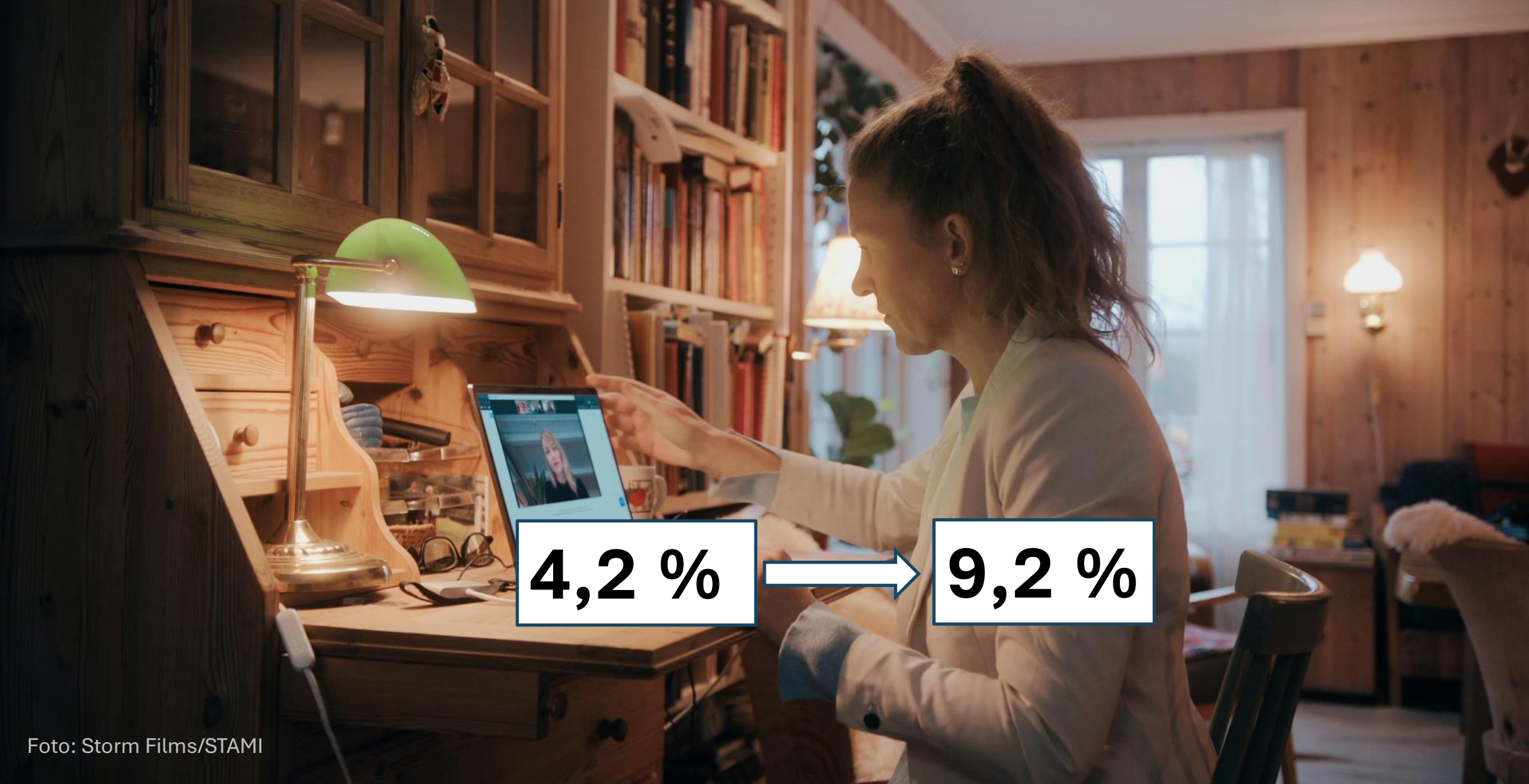
Det tilsvarer om lag 740 000 personer

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de er utsatt for dårlig inneklima på jobben i minst ¼ av arbeidsdagen. Dårlig inneklima kan være trekk, tørr luft, dårlig ventilasjon eller liknende.

Trend



Kilde: STAMI/NOA (SSB/LKU-A)



4,2 %



9,2 %

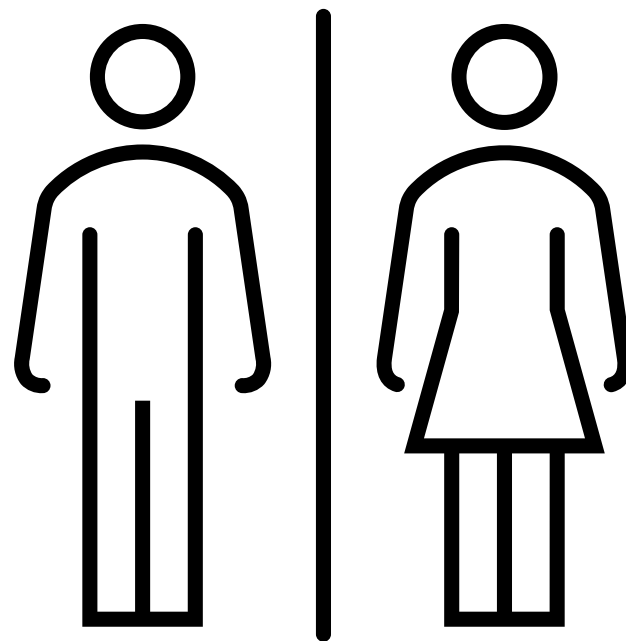
Foto: Storm Films/STAMI

Fremvoksende arbeidsmiljøutfordringer



Kvinner rapporterer i større grad psykososiale arbeidsmiljøfaktorer som vi vet påvirker arbeidshelsen

- Jobbkrav forstyrrer privatlivet
- Lav selvbestemmelse
- Høye emosjonelle krav
- Høye krav og lav kontroll
- Hets og trusler



Uønsket seksuell oppmerksomhet:

Kvinner 8,3 %

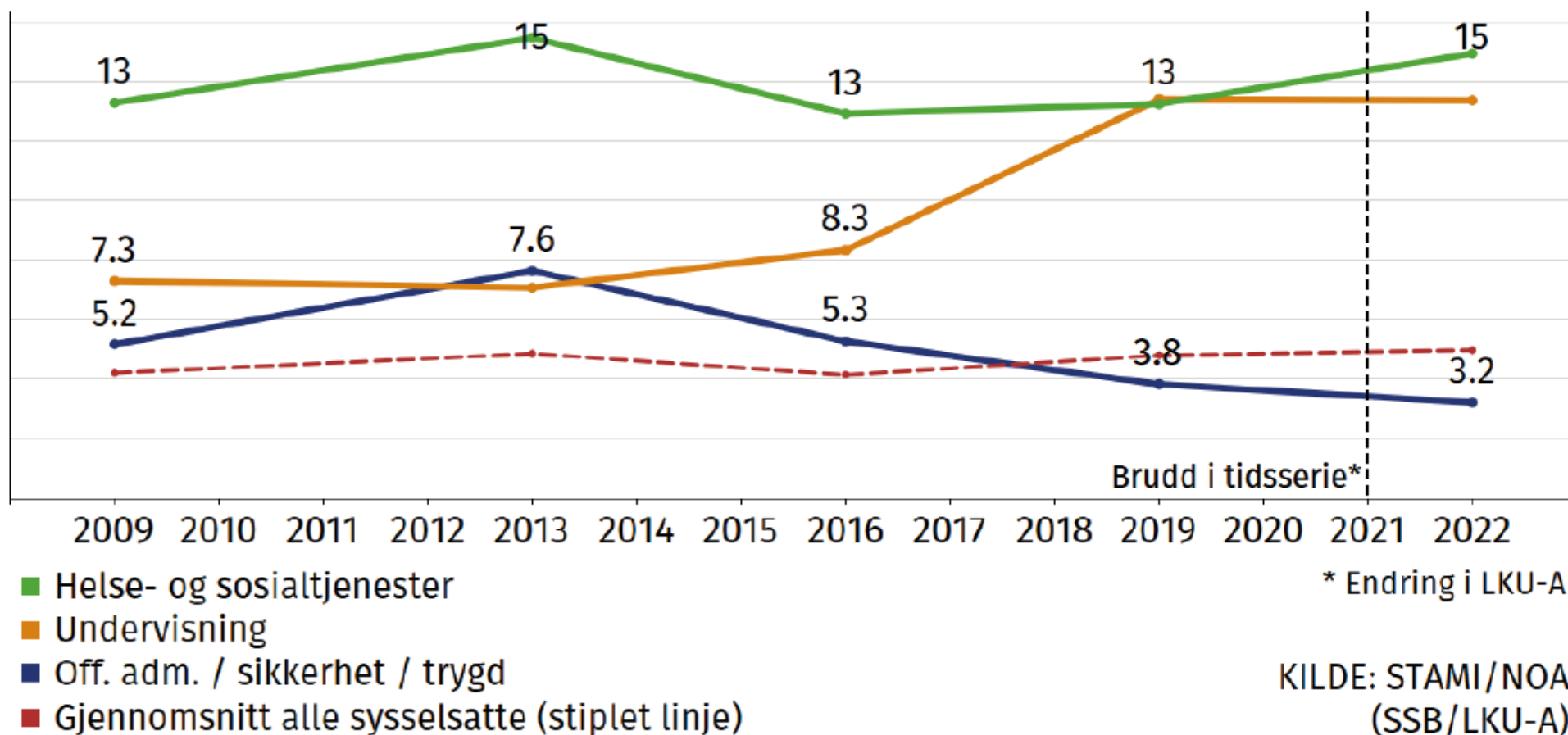
Menn 1,5 %

Vold:

Kvinner 7,6 %

Menn 2,6 %

FIGUR 3-19 Prosentandel sysselsatte som oppgir at de har vært utsatt for vold, i perioden 2009–2022, i næringene med høyest forekomst



Helsekonsekvenser av organisatoriske og psykososiale eksponeringer

Organisatoriske endringer

- Økt risiko for angst og depresjon

Skiftarbeid (særlig natt)

- Søvnforstyrrelser, økt risiko for somatiske sykdommer (hjerte- og karsykdommer, diabetes, kreft), arbeidsskader

Lange arbeidsøkter uten hvile

- Økt risiko for arbeidsskader, hjerte- og karsykdommer/slag

Høye krav (tidspress, emosjonelle krav, rollekonflikter) og lav kontroll

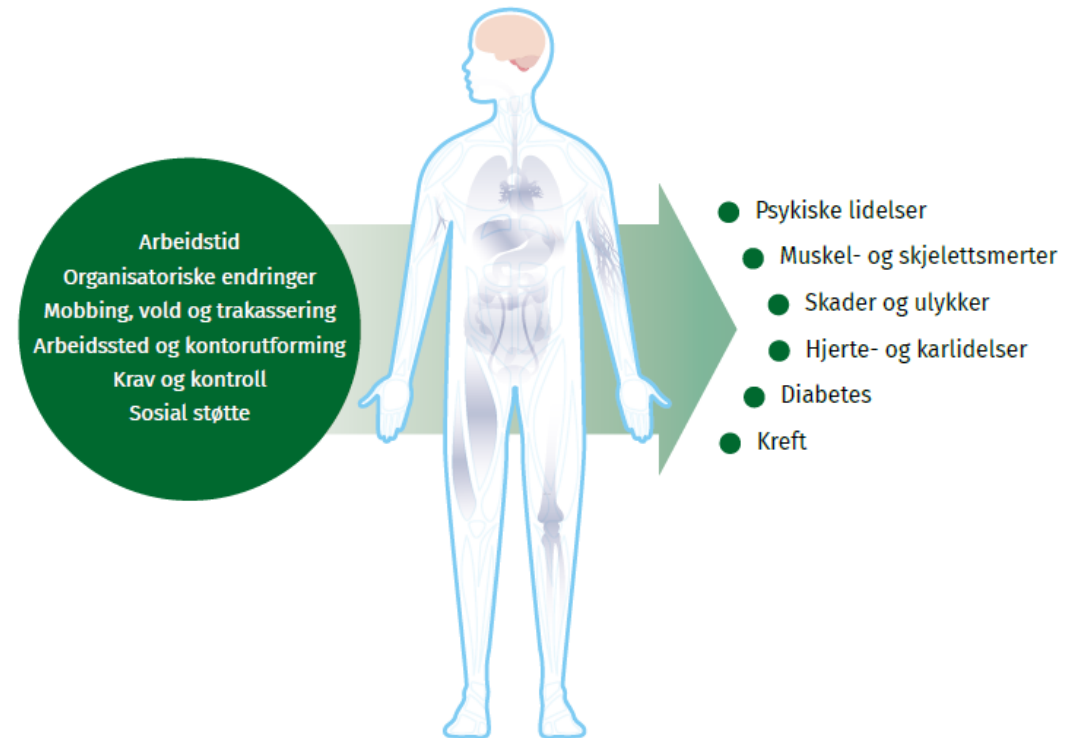
- Økt risiko for stressrelaterte psykiske plager, muskel- og skjelettplager, og sykefravær

Manglende sosial støtte og konflikter

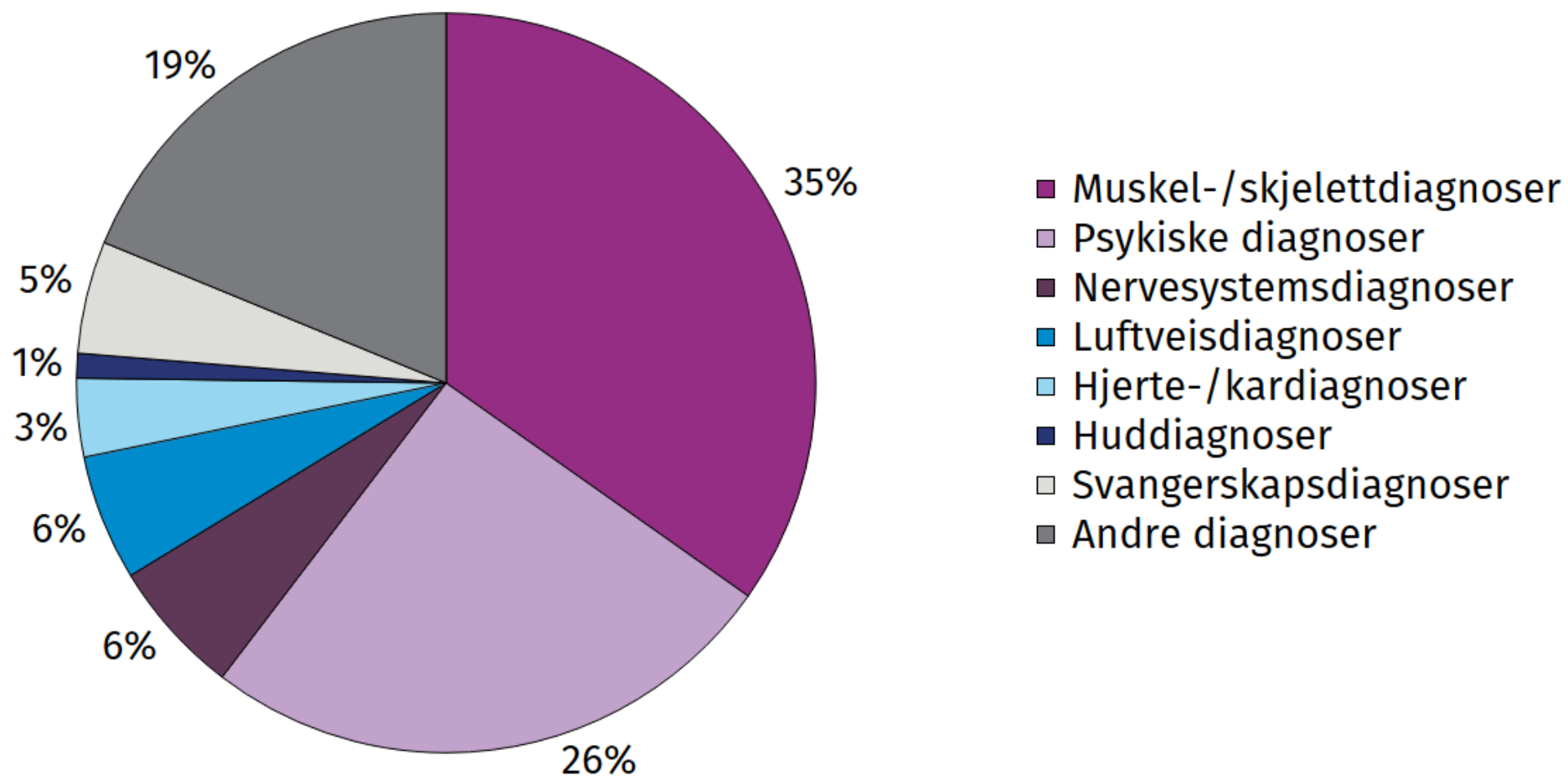
- Økt risiko for psykiske plager og sykefravær

Mobbing og trakassering

- Øker risiko for depresjon, søvnproblemer, og sykefravær



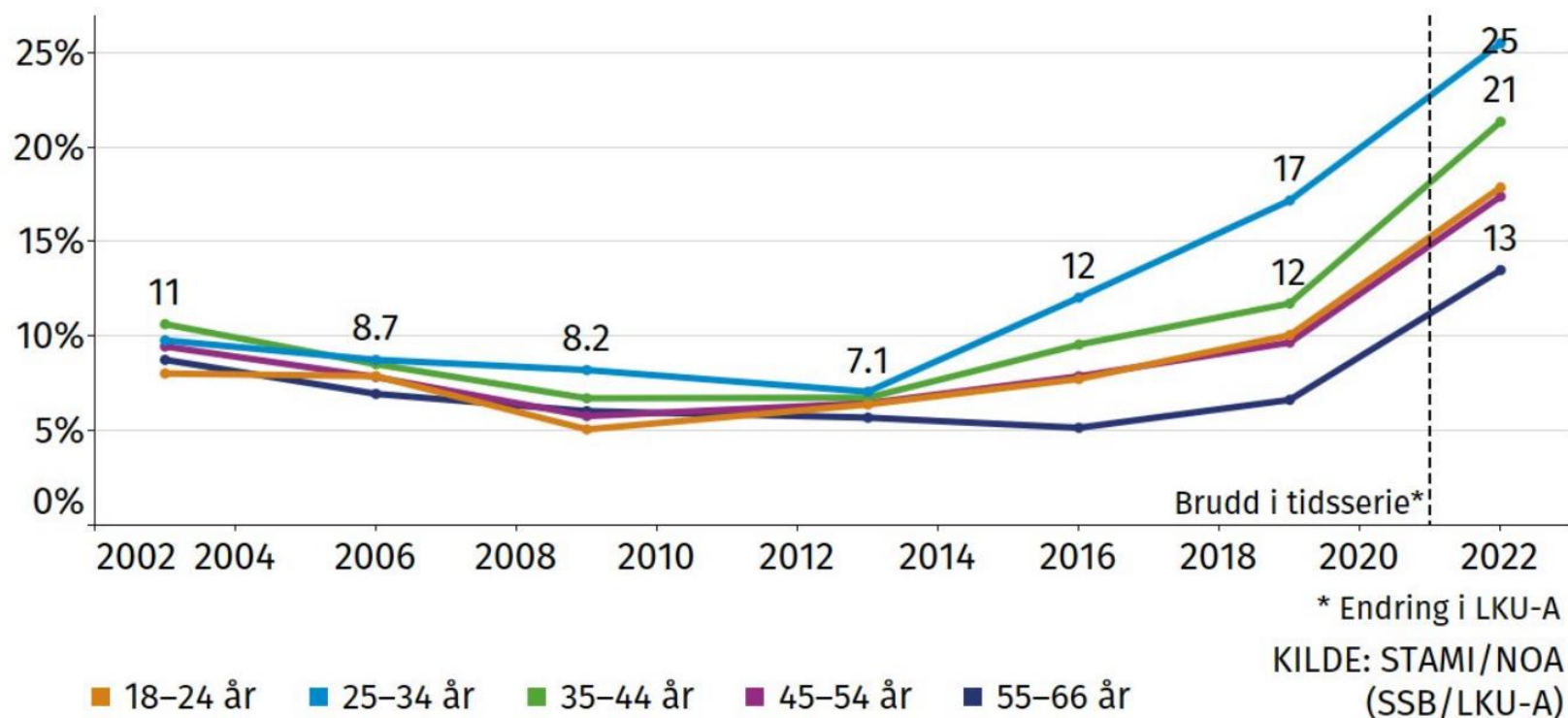
Prosentandel legemeldt sykefravær over 16 dager for lønnstakere, etter diagnosegrupper:



KILDE: STAMI/NOA (NAV 2022)

Arbeidsrelaterte psykiske plager

FIGUR 4-7 Prosentandel sysselsatte med arbeidsrelaterte psykiske plager, i perioden 2003–2022, etter alder



Utvikling i arbeidsmiljøet

1

Redusert fysisk belastning de siste tiårene, først og fremst tunge løft og ubekvemme stillinger.

2

Mest merkbare endring: **Økt hjemmearbeid på dagtid** (ukentlig) i noen næringer.

3

Små endringer i organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø, **til tross for pandemien**.

Utvikling i arbeidsrelaterte helseplager

4

Økning i psykiske plager og arbeidsrelatert psykiske plager siste 10 år, særlig blant yngre sysselsatte.

Tilsvarende trend for legemeldt sykefravær

5

Stabil andel med **arbeidsrelaterte muskel- og skjelettsmerter** over tid.

Tilsvarende trend for legemeldt sykefravær

6

En betydelig andel oppgir helseplager som de mener **helt eller delvis skyldes jobben.**

Tydelig sammenheng mellom egenvurdert arbeidsrelatert fravær og legemeldt fravær

Status i barnehage, skole og undervisning

Hvordan finne informasjonen dere trenger på NOA sine nettsider?

/ Video med tips til hvordan dere kan bruke nettstedet: <https://noa.stami.no/ofte-stilte-sporsmal/>



Hvordan bruke nettstedet

Lurer du på hvordan du skal finne det du leter? Her får du noen tips om hva som finnes på nettstedet, og hvordan du kan finne det.

Sjekkliste når man skal øke kunnskapen om utvalgt yrke/næring

- Yrkes- og næringsinndeling
- Arbeidsmiljøprofil for den/de valgte yrkes- eller næringsgruppene
 - NB, også inndelt i ulike pedagogiske yrkesnivå
- Åpne og lese om arbeidsmiljøfaktorer som utmerker seg
- Helseutfall, sykefravær, diagnoser, trend, bakgrunn

Næring: Barnehage og SFO

Barnehage og SFO ^

Næringskode	Næringstittel	Antall sysselsatte
85.100	Førskoleundervisning	35
88.911	Barnehager	91802
88.912	Barneparker og dagmammaer	30
88.913	Skolefritidsordninger	10354
88.914	Fritidsklubber for barn og ungdom	2009

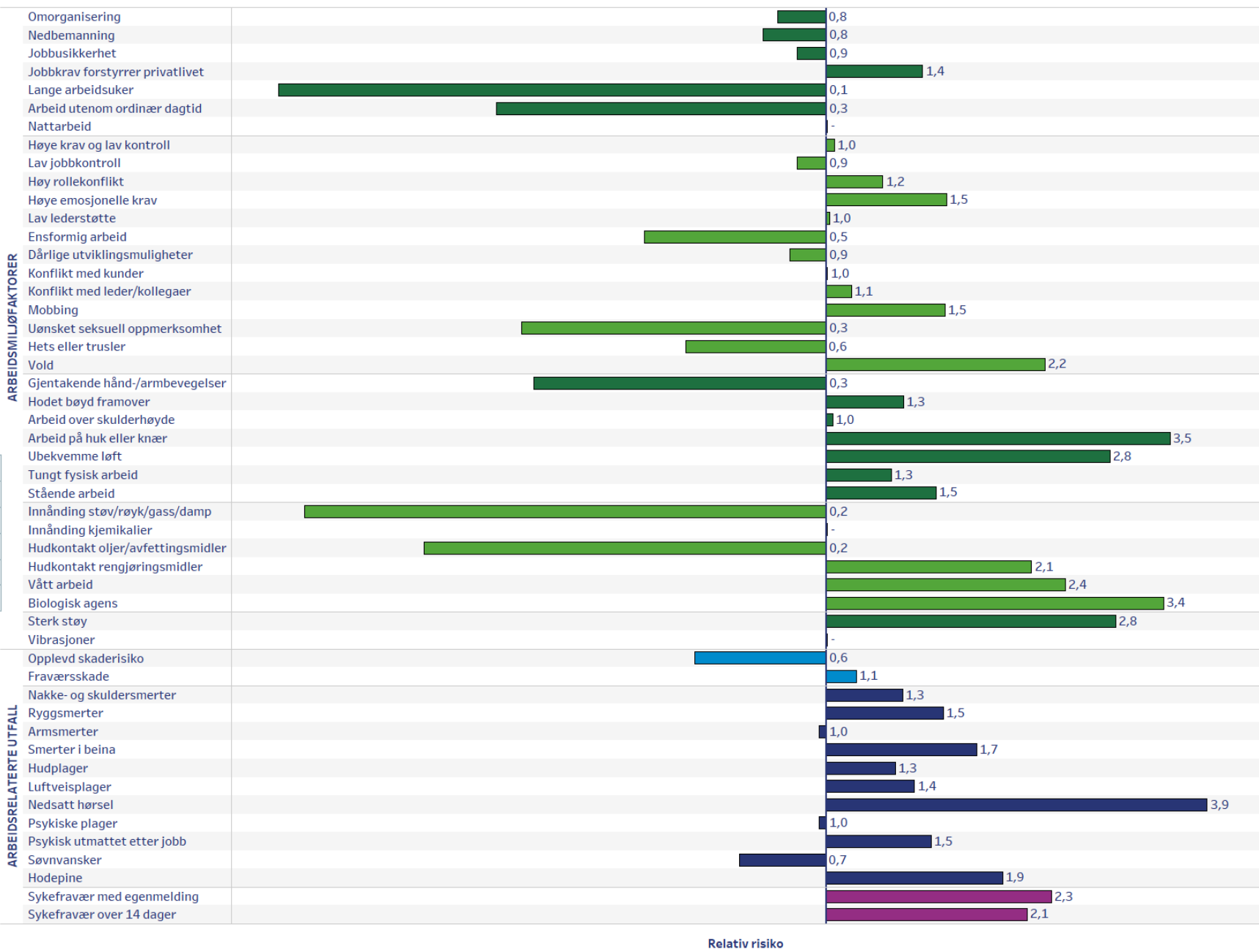
Yrkesfordeling i næringen

55 % barnehage-/skoleassistenter

30 % barnehagelærer/grunnskolelærer

10 % ledere

Arbeidsmiljøprofil for næringsgruppe Barnehage og SFO



Peker søylen **mot høyre**, rapporterer de som jobber i Barnehage og SFO at de er **mer utsatt** enn gjennomsnittet. Peker søylen **mot venstre**, er de **mindre utsatt**.
-: Tall kan ikke oppgis pga. få utsatte i Barnehage og SFO.

Næring: Undervisning

Yrkesfordeling i næringen:

- 37 % grunnskolelærer
- 15 % lektor, videregående
- 14 % lektor, høyere utdanning
- 8 % barnehage/skoleassistent
- 5 % ledere

På yrkesnivå finnes i tillegg disse:

Pedagogiske yrker ^

→ Barnehage-/skoleassistent

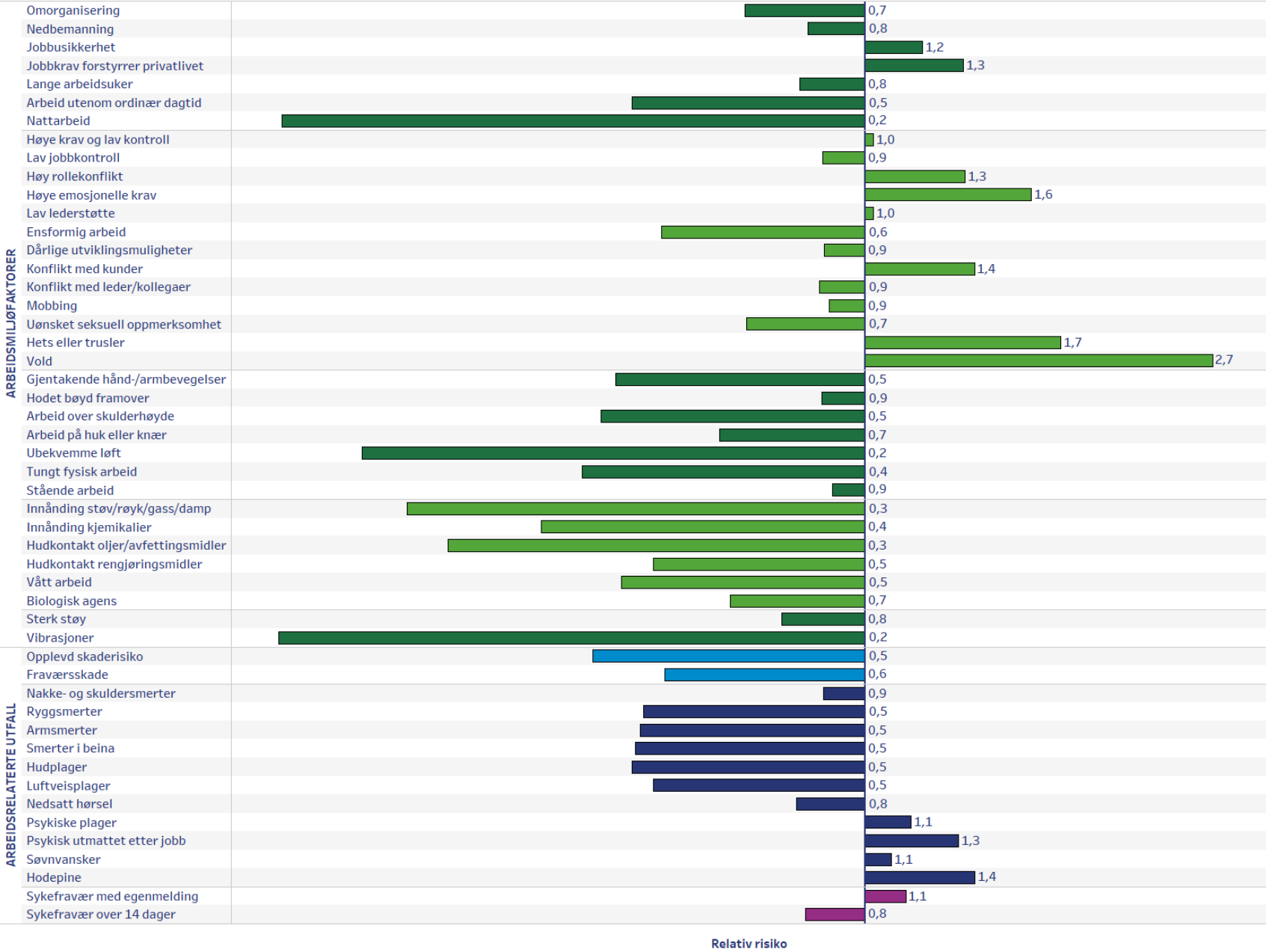
→ Barnehagelærer

→ Grunnskolelærer

→ Lektor, høyere utdanning

→ Lektor, videregående

Arbetsmiljøprofil for næringsgruppe Undervisning



Peker søylen **mot høyre**, rapporterer de som jobber i Undervisning at de er **mer utsatt** enn gjennomsnittet. Peker søylen **mot venstre**, er de **mindre utsatt**.
-: Tall kan ikke oppgis pga. få utsatte i Undervisning.

Øving gjør mester...

Oppgave

Forbered et kort notat der du argumenterer for hvilke arbeidsmiljøutfordringer man bør være spesielt oppmerksomme på mht. **barnehagelærere**.

1. Hvilke **yrker** inngår i NOA-yrkesgruppen barnehagelærere?
2. Hvilke **eksponeringer** er særlig gjeldende i yrkesgruppen?
3. Hvilke **helseutfall** er utbredt blant sysselsatte i yrkesgruppen?

Barnehagelærere

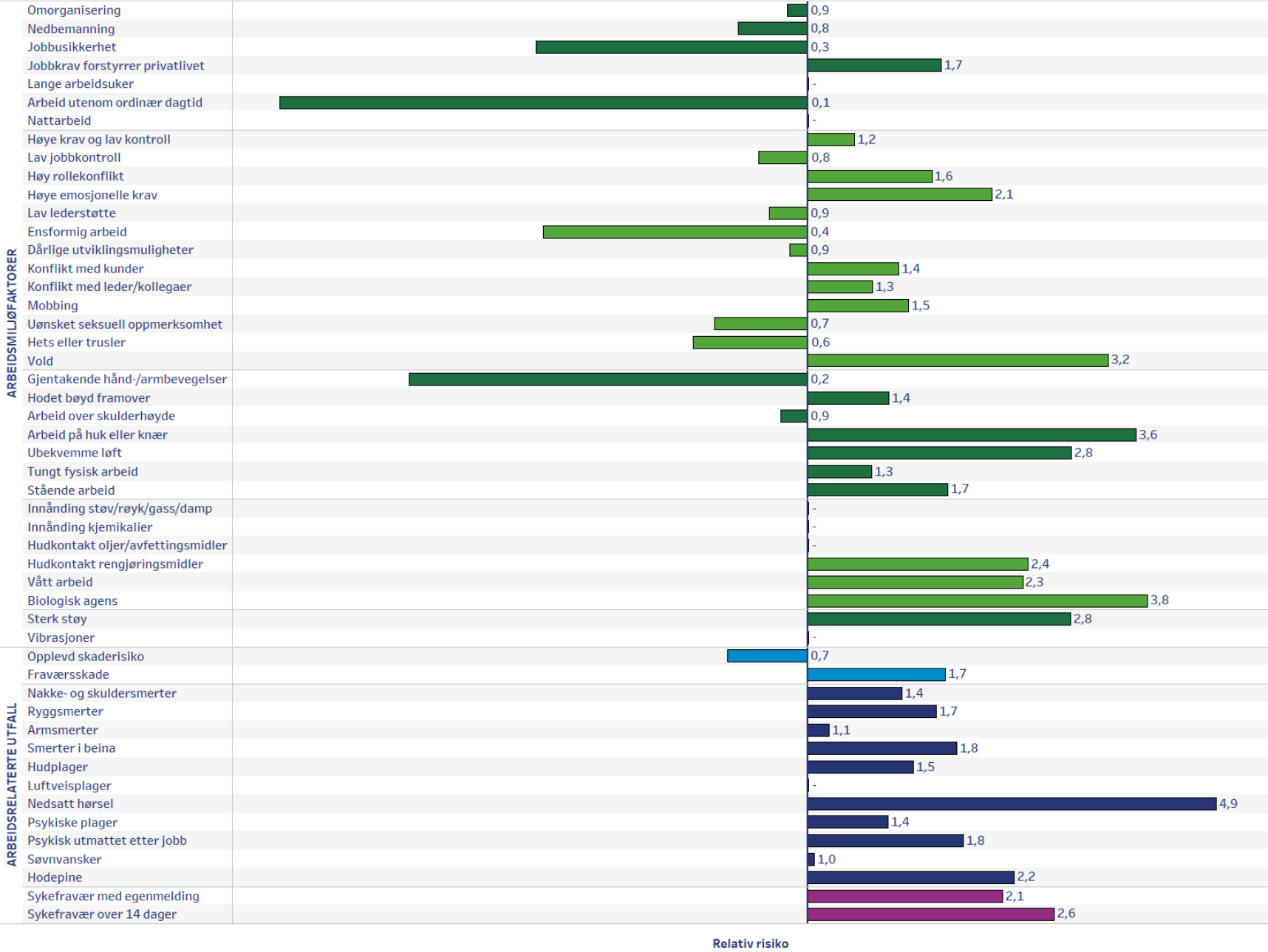
Barnehage-/skoleassistent ^

Yrkeskode	Yrkestittel	Antall lønnstakere
5311	Barnehage- og skolefritidsassistenter mv.	89090
5312	Skoleassistenter	12735

Barnehagelærer ^

Yrkeskode	Yrkestittel	Antall lønnstakere
2342	Førskole-/barnehagelærere	34475

Arbeidsmiljøprofil for yrkesgruppe Barnehagelærer



Peker søylen **mot høyre**, rapportererer Barnehagelærere at de er **mer utsatt** enn gjennomsnittet. Peker søylen **mot venstre**, er de **mindre utsatt**.
-: Tall kan ikke oppgis pga. få utsatte blant de som jobber som Barnehagelærere.

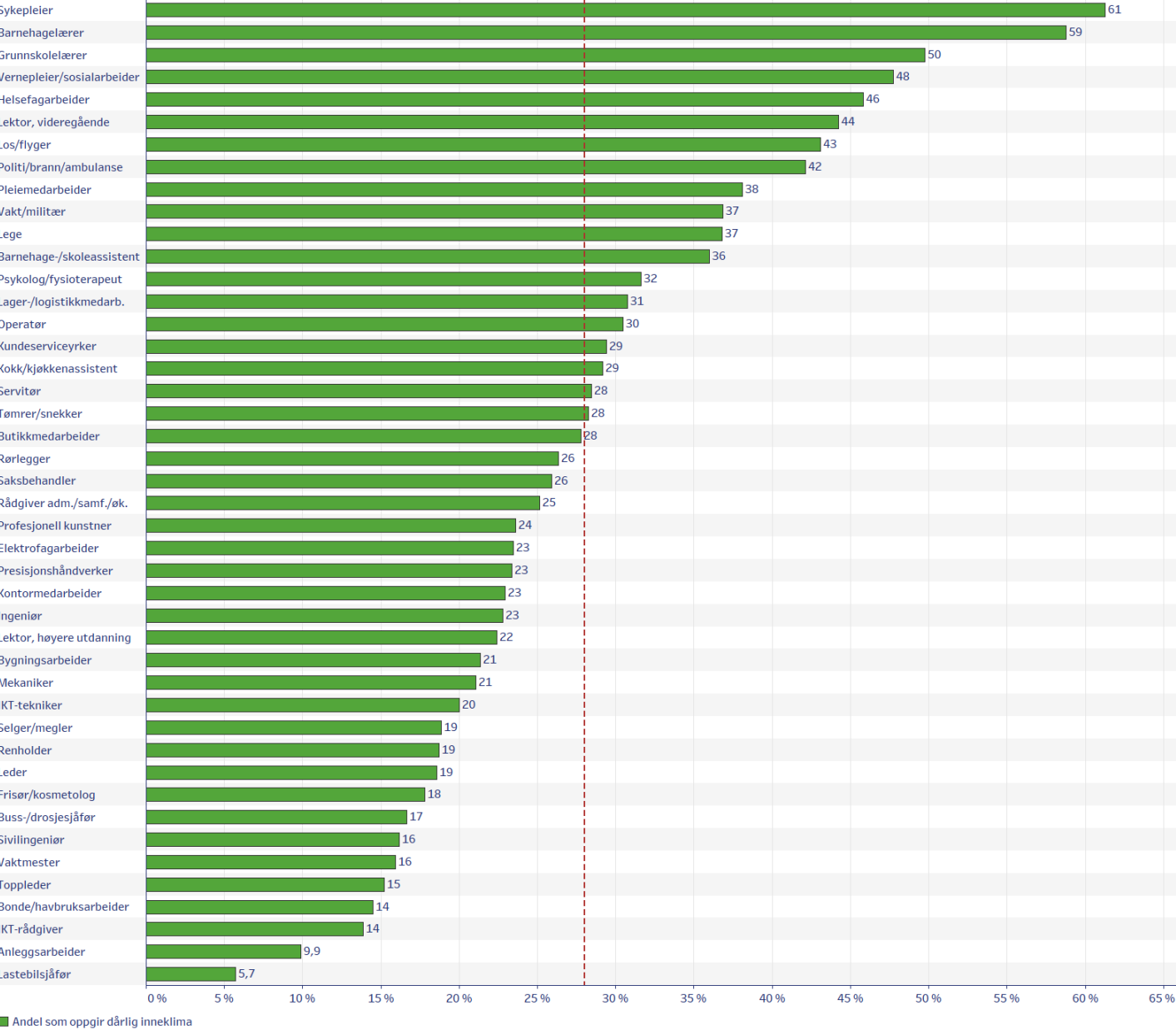
Inneklima

28% er utsatt for dårlig inneklima

Det tilsvarer om lag 740 000 personer

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de er utsatt for dårlig inneklima på jobben i minst ¼ av arbeidsdagen. Dårlig inneklima kan være trekk, tørr luft, dårlig ventilasjon eller liknende.

Yrkesgrupper



■ Andel som oppgir dårlig inneklima

Arbeidsrelatert nedsatt hørsel

Yrke

Næring

Trend

Bakgrunn

Finn ditt yrke / din næring

Last ned

Om statistikken

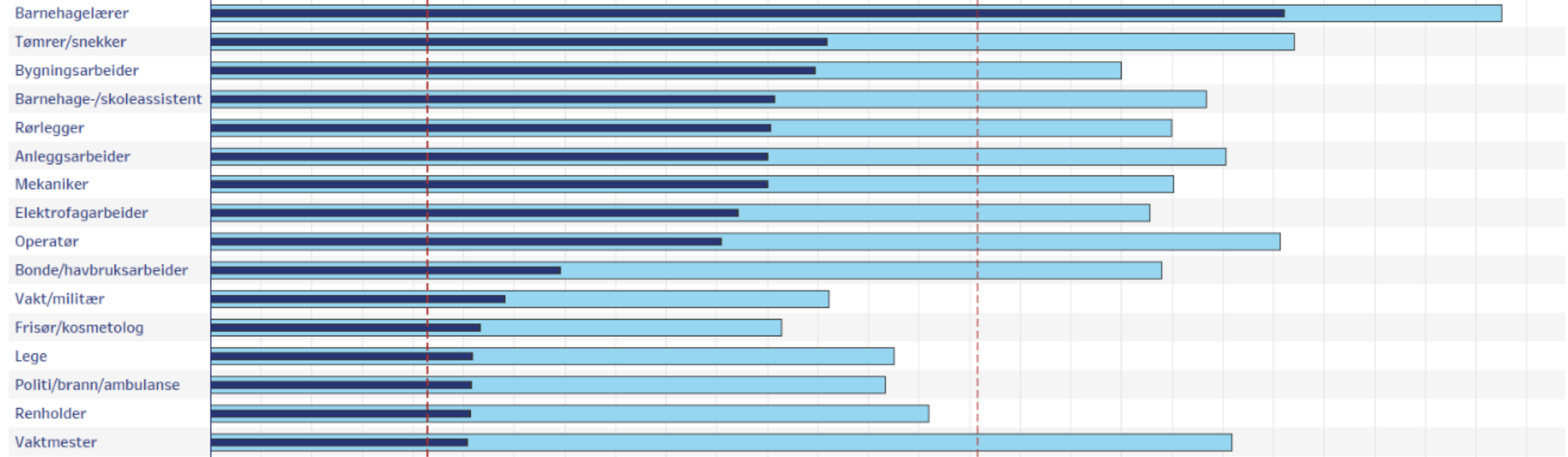
4,3 % har arbeidsrelatert nedsatt hørsel

Det tilsvarer om lag 110 000 personer

Totalt har 15 % nedsatt hørsel

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de i løpet av den siste måneden har vært plaget av nedsatt hørsel slik at det er vanskelig å følge en samtale når flere deltar, og at disse plagene helt eller delvis skyldes deres nåværende jobb (arbeidsrelaterte plager).

Yrkesgrupper



Arbeidsrelatert hodepine

[Yrke](#)[Næring](#)[Trend](#)[Bakgrunn](#)[Finn ditt yrke / din næring](#)[Last ned](#)[Om statistikken](#)

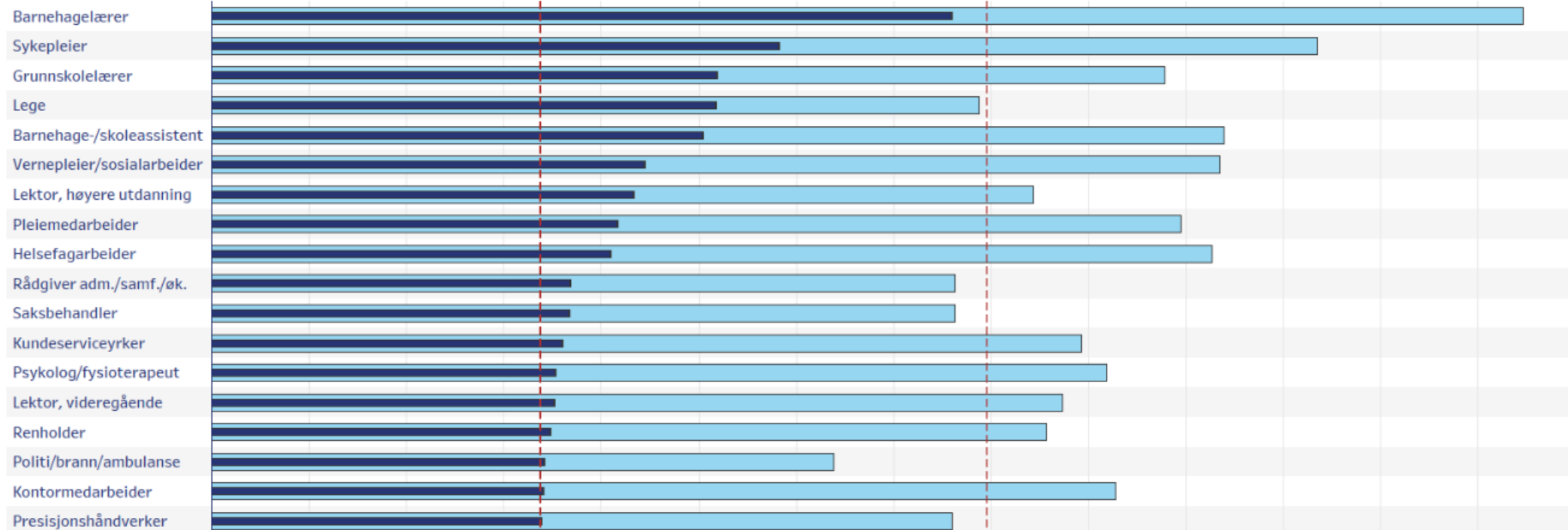
17 % har arbeidsrelatert hodepine

Det tilsvarer om lag 450 000 personer

Totalt har 40 % hodepine

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de har vært plaget av hodepine eller migrene i løpet av den siste måneden, og at disse plagene helt eller delvis skyldes deres nåværende jobb (arbeidsrelaterte plager).

Yrkesgrupper



Psykisk utmattet etter jobb

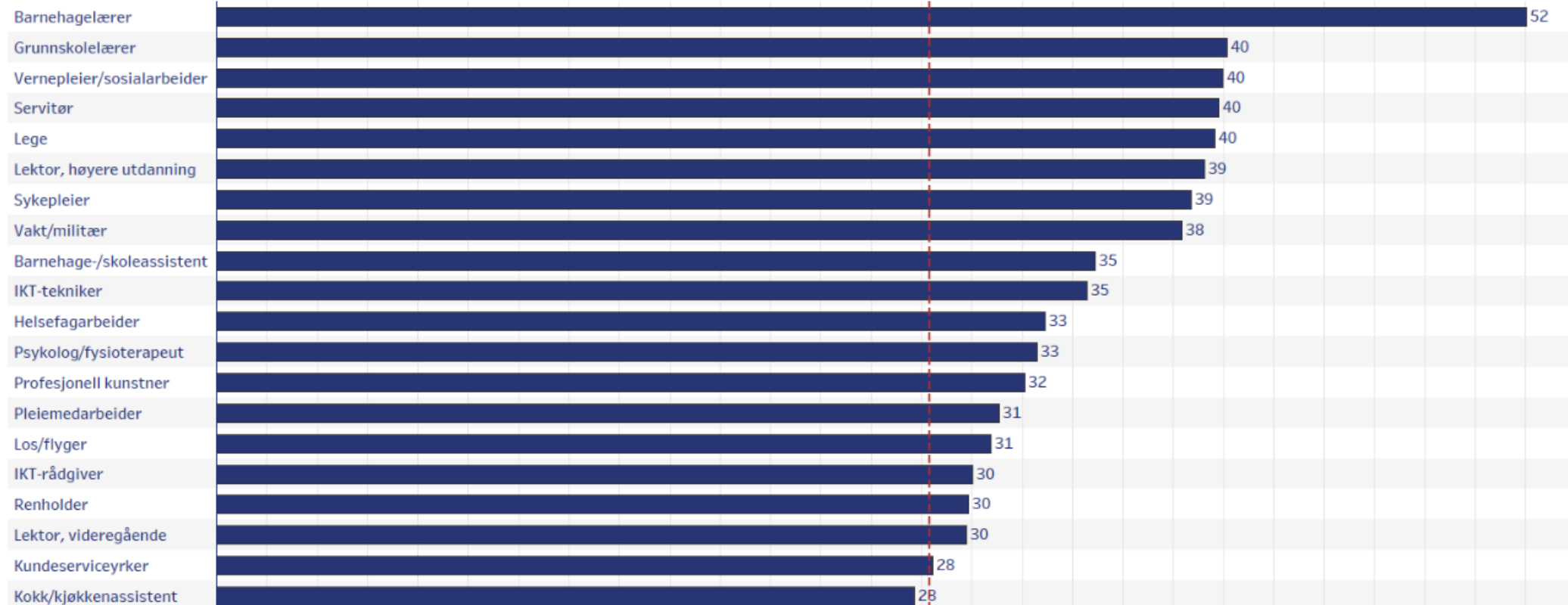
[Yrke](#)[Næring](#)[Trend](#)[Bakgrunn](#)[Finn ditt yrke / din næring](#)[Last ned](#)[Om statistikken](#)

28% er ofte psykisk utmattet etter jobb

Det tilsvarer om lag 740 000 personer

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de føler seg psykisk utmattet etter jobb minst én gang i uka.

Yrkesgrupper



Selvrapportert sykefravær

- Yrke
- Næring
- Trend
- Bakgrunn

Finn ditt yrke / din næring

Last ned

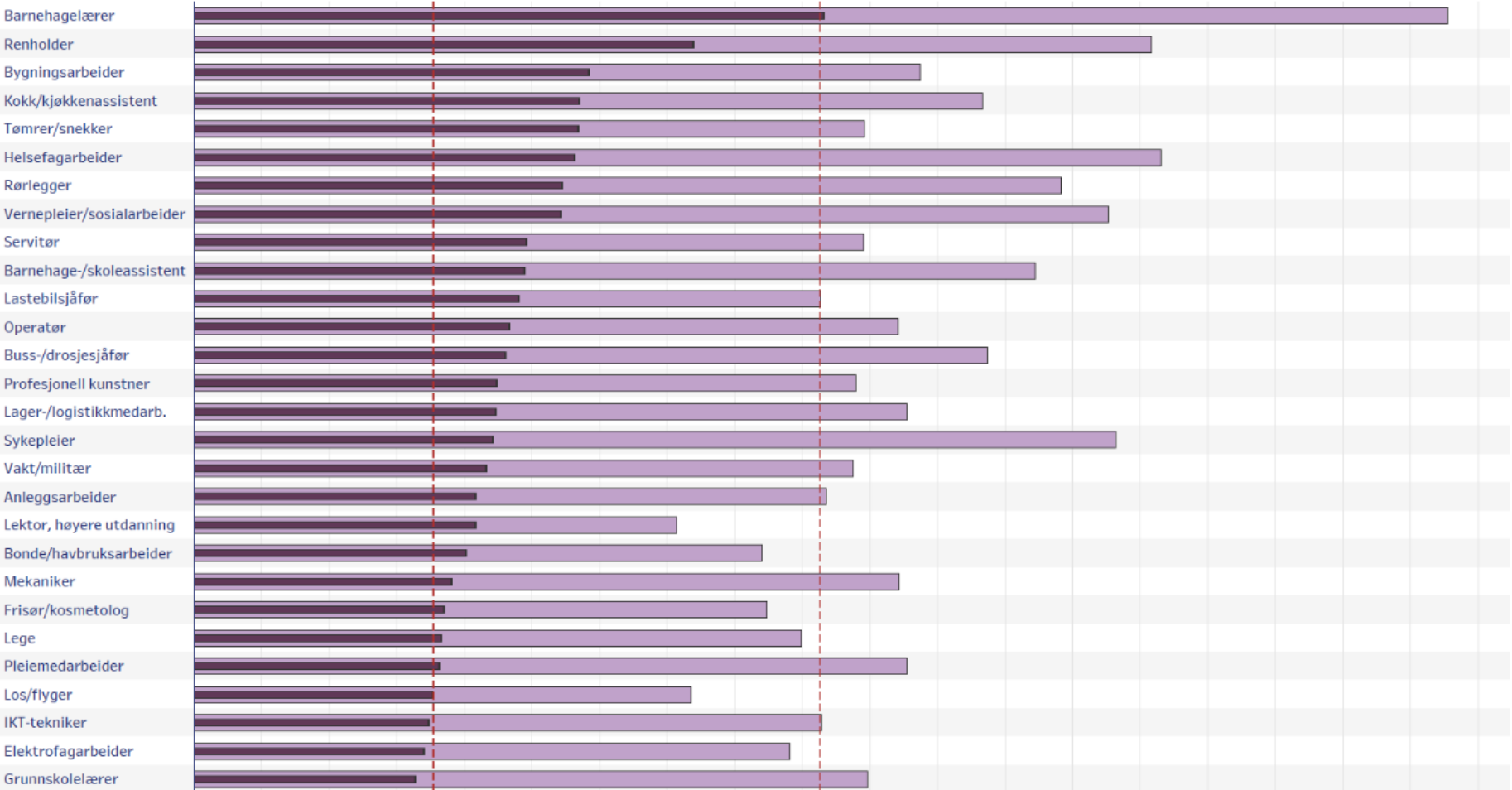
Om statistikken

7,1 % har arbeidsrelatert sykefravær over 14 dager

Totalt har 19 % sykefravær over 14 dager
Dvs. at mer enn 1 av 3 med sykefravær oppgir at fraværet er arbeidsrelatert

Figur viser andelen av de sysselsatte som oppgir at de har hatt sammenhengende sykefravær over 14 dager det siste året, og at dette helt eller delvis skyldes helseproblemer forårsaket av nåværende jobb (arbeidsrelatert fravær).

Yrkesgrupper



Selvrapportert og registerbasert...

Nytt! Trenddata på yrkesnivå for registerbasert sykefravær:
<https://noa.stami.no/helse-og-fravaer/legemeldt-sykefravaer/>

Se også bakgrunn



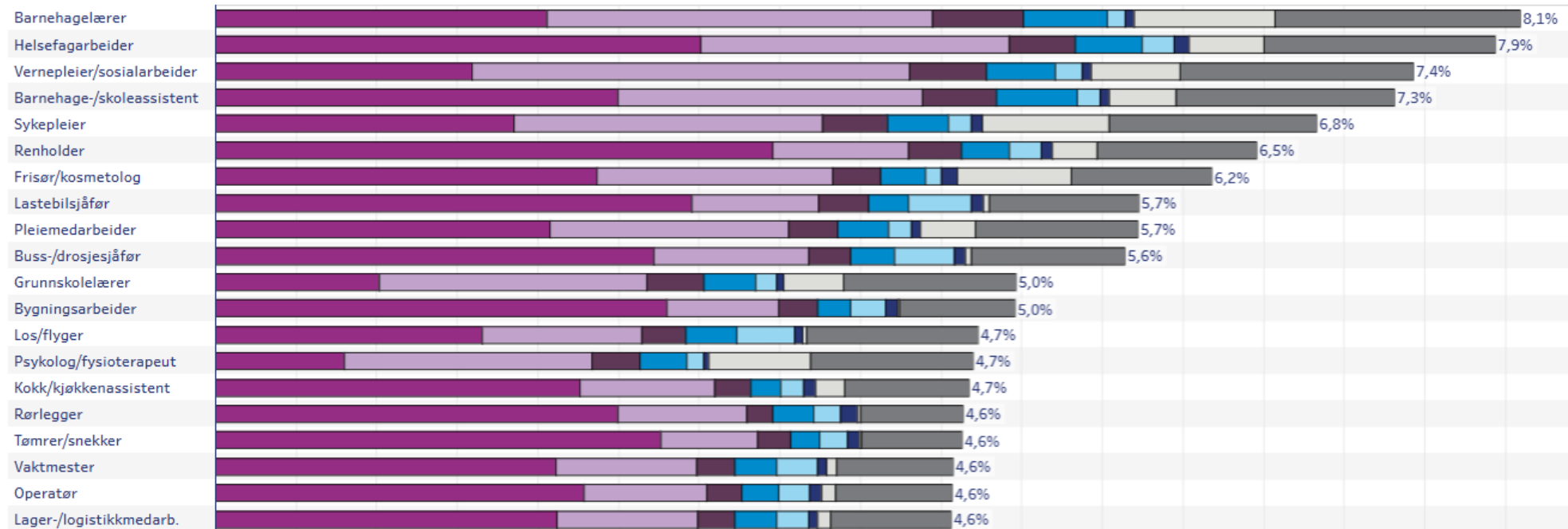
4,4% har sykefravær over 16 dager

Det tilsvarer 25,6 millioner tapte dagsverk

Alt legemeldt sykefravær er 5,4 %

☒ Totalt☐ Kvinner☐ Menn

Figur viser legemeldt sykefravær i 2022 med varighet over 16 dager, fordelt på hoveddiagnosegruppe og kjønn. Sykefravær er gitt som andel tapte dagsverk av avtalte dagsverk for ansatte.

Yrkesgrupper

Muskel-/skjelettdiagnoser (L (ICPC-2))

Psykiske diagnoser (P (ICPC-2))

Nervesystemsdiagnoser (N (ICPC-2))

Luftveisdiagnoser (R (ICPC-2))

Hjerte-/kardiagnoser (K (ICPC-2))

Huddiagnoser (S (ICPC-2))

Svangerskapsdiagnoser (W (ICPC-2))

Andre diagnoser

Forebyggende arbeidsmiljøarbeid

1 av 3
Forebyggingspotensialet
25 %

15 %

Quiz time!

- Forebyggende arbeidsmiljøarbeid

Aktører og virkemidler i det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet

Myndighetene

Lov- og avtaleverket

Partssamarbeid mellom staten,
arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner



Tilsynsetatene (og STAMI)

Nav arbeidslivssenter

Bedriftshelsetjenesten

Virksomhetene selv(!)



Virkemiddel som IA-avtalen

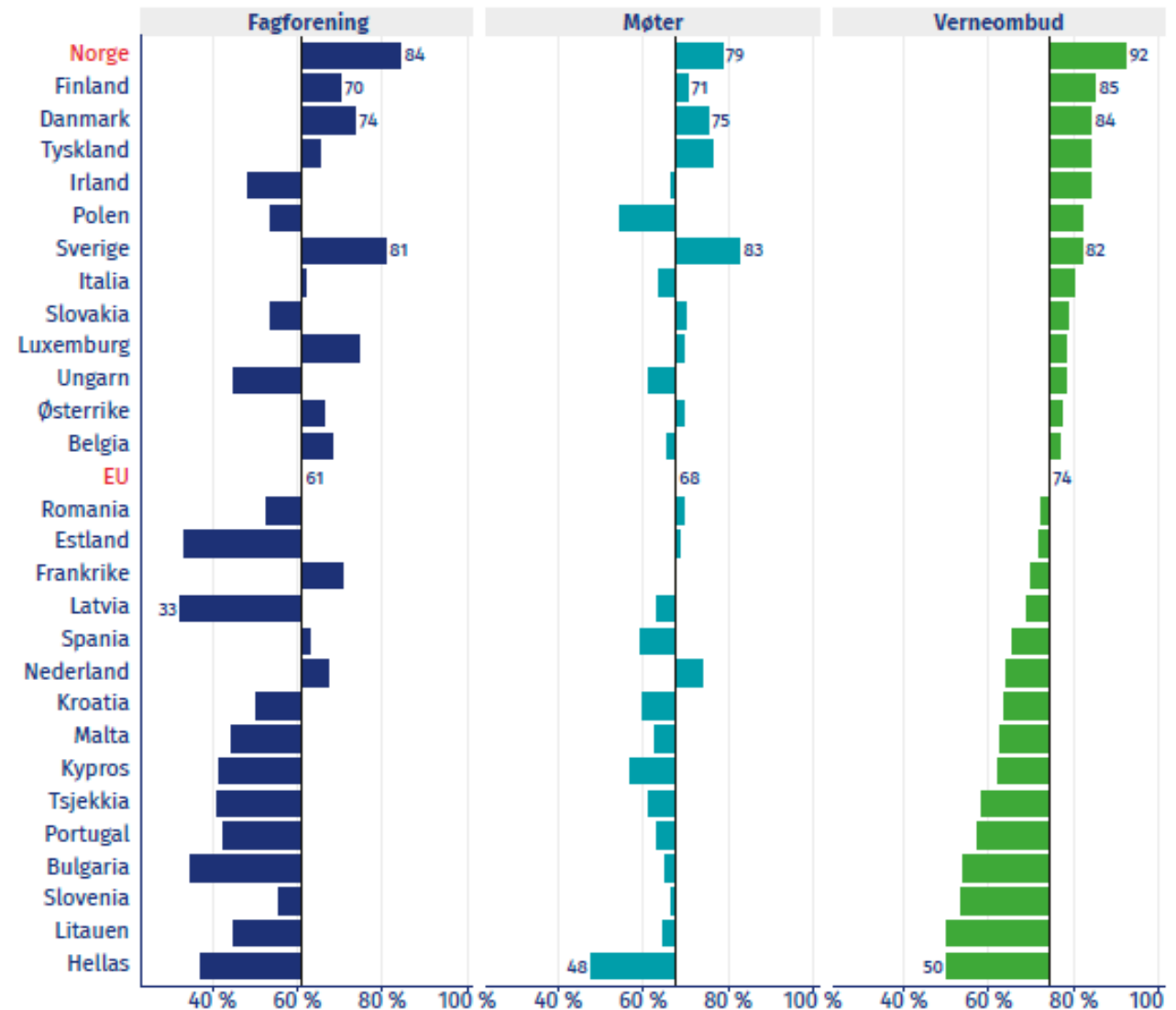
Verktøy som arbeidsmiljø-
portalen og NOA+



Forebyggende arbeidsmiljøarbeid i Norge vs. EU:

/ Mye er bra

/ Høye andeler som oppgir å ha fagforening/tillitsvalgt, verneombud/HMS-representant og møter



EWCTS, 2023

Anerkjennelse, lønn med mer

/ Sjekk gjerne kap 7, 8 og 9 i denne for mer «tillitsvalgtstoff»

Tabell 9-8 Indre motivasjon – i hvilken grad man mottar anerkjennelse og muligheter for selvrealisering i jobben²⁹.

	Norge		EU	
	Prosent	N	Prosent	N
Anerkjennelse				
Får den anerkjennelsen jeg fortjener	81 %	3 274	72 %	57 929
Muligheter for selvrealisering				
Nok muligheter til å utnytte kunnskap og ferdigheter	63 %	3 291	48 %	58 140
Jeg gjør en god jobb	88 %	3 293	86 %	58 231
Jeg gjør nyttig arbeid*	90 %	2 193	88 %	39 015
Lønnen samsvarer med arbeidsinnsatsen*	67 %	2 194	59 %	38 855

* Spørsmålet ble kun stilt til to tredeler av respondentene.



HMS-apparat på arbeidsplassen

/ Verneombud

80 % har VO på jobben. 13 % *vet ikke om de har verneombud.*

51 % *har gjennomført vernerunde siste år, 28 % vet ikke*

/ Arbeidsmiljøutvalg

55 % har AMU på jobben.

Hele 28 % vet ikke...

/ Organisering

71 % har fagforening/tillitsvalgt på jobben,

56 % er selv organisert

/ Bedriftshelsetjeneste

51 % har BHT,

17 % *har brukt BHT siste år*

(Kilde: LKU-A 2022)

HMS-apparat (yrker)

Prosentandel som oppgir at jobben har tillitsvalgt, AMU, BHT og gjennomført vernerunde siste år, etter yrke →

/ **Forbedringspotensial** blant yrkene i bunn -

YRKESGRUPPER	Har tillitsvalgt	Har AMU	Har BHT	Utført vernerunde
Politi/brann/ambulanse	98	71	85	63
Barnehagelærer	94	62	64	69
Sivilingeniør	84	77	70	64
Ingeniør	80	71	71	65
Los/flyger	93	70	61	67
Elektrofagarbeider	80	63	66	69
Lektor, videregående	97	79	51	63
Operatør	77	62	66	67
Leder	74	66	64	66
Anleggsarbeider	65	61	63	70
Rådgiver adm./samf./øk.	79	70	62	52
Mekaniker	67	60	61	67
Vernepleier/sosialarbeider	89	56	60	54
Rørlegger	63	52	71	67
Psykolog/fysioterapeut	91	68	47	56
Sykepleier	93	52	60	50
Grunnskolelærer	93	59	47	51
Vakt/militær	83	65	49	46
Saksbehandler	71	60	58	54
Lager-/logistikkmedarb.	73	55	50	57
Lektor, høyere utdanning	82	62	39	47
Bygningsarbeider	63	45	59	66
Vaktmester	65	55	50	55
Toppleder	58	53	58	59
Kontormedarbeider	64	52	59	48
Lege	88	38	53	40
Helsefagarbeider	81	48	48	41
IKT-tekniker	66	53	45	45
Selger/megler	57	49	51	45
Barnehage-/skoleassistent	75	48	32	44
Tømrer/snekker	48	40	44	60
IKT-rådgiver	56	52	49	37
Lastebilsjåfør	58	32	59	41
Kundeserviceyrker	63	51	43	40
Buss-/drosjesjåfør	67	44	40	33
Bonde/havbruksarbeider	47	36	36	56
Pleiemedarbeider	67	39	37	27
Kokk/kjøkkenassistent	53	44	35	45
Presisjonshåndverker	48	40	30	43
Renholder	54	37	33	29
Profesjonell kunstner	48	33	14	28
Butikkmedarbeider	43	31	16	30
Servitør	32	34	15	25
Frisør/kosmetolog	28	19	29	19
Gjennomsnitt	71	55	51	51

Fargemarkering viser yrkesgruppene med høyest forekomst per indikator.

KILDE: STAMI/NOA
(SSB/LKU-A 2022)

Fra teoretisk input til arbeidshverdag



Kunnskap kan styrke dialogen mellom alle parter og forenkle prioriteringer



Arbeidsmiljøportalen

STAMI
NOA+

EN BRA
DAG PÅ
JOBB

STAMI

NOA+ bransjeprofiler

Gå rett til bransjeprofiler fra forsiden og velg den som passer best

Fakta om arbeidsmiljøet i barnehage og skolefritidsordning

Om lag 104 000 personer jobber i barnehager og skolefritidsordninger. Flest jobber som assistent eller barnehagelærer.



Viktige utfordringer for arbeidsmiljøet i barnehager og skolefritidsordninger

I barnehager og skolefritidsordninger oppgis 1 av 2 sykefravær å være relatert til jobben.

Det kan være mange årsaker til helseplager og sykefravær, og arbeidsmiljøet kan ha stor betydning. Sykefravær som er relatert til jobben, kan ofte forebygges på den enkelte arbeidsplassen.



Hvordan kan du bidra til kunnskapsbasert, målrettet og systematisk forebyggende arbeidsmiljøarbeid?

- Har virksomheten kunnskap om risikoforholdene i sin bransje?
- Husker de å fokusere på risikoforholdene i bransjen når de jobber forebyggende med arbeidsmiljøet sitt?



Foto: Microsoft Stock Images

Hvordan skal det forebygges?

/ Med kunnskap

/ Med tiltak som treffer flest mulig **FØR** uhelse har oppstått

/ Forankring – når skal vi slukke brannen?

1

Primærforebyggende tiltak
– **før** et helseproblem har oppstått



- Innsats som legger til rette for å hindre at sykdom og plager oppstår

2

Sekundærforebyggende tiltak
– **når** et helseproblem har oppstått



- Begrense varighet av problem, skade eller sykdom som har oppstått

3

Tertiærforebyggende tiltak
– **etter** at et helseproblem har oppstått



- Hindre, snu eller begrense negativ utvikling som har oppstått, hindre frafall fra arbeid

Eksempler på tiltak på ulike nivå



1. Utfordring: Arbeid med armene hevet på et lager.

Primærforebyggende tiltak: Anskaffe trappestiger og opplyse alle som plasserer gjenstander i høye hyller om at bruk av trappestiger kan redusere arbeid med albuer over skulderhøyde og dermed risikoen for plager i skuldre og nakke. *(Mest økonomisk!)*

2. Utfordring: Skuldersmerte.

Sekundærforebyggende tiltak: Anskaffe trappestiger til den eller de arbeidstakerne som har fått plager i skuldrene. *(Rimelig, men forebygger ikke at flere får plager)*

3. Utfordring: Sykemeldt på grunn av smerter.

Tertiærforebyggende tiltak: Arbeidstakeren(e) som er sykemeldt får bistand fra fysioterapeut.

Se til at virksomheten...

- ✓ Setter søkelys på **de mest sentrale arbeidsmiljøfaktorene**
 - ✓ Iverksetter **målrettede** tiltak
 - ✓ Tilstreber å iverksette **primærforebyggende** tiltak
 - ✓ Følger opp om tiltakene virker
-
- ✓ I tillegg må vi sikre at de ansatte har god kjennskap og lett tilgang til arbeidsmiljø- og arbeidsforholds-ressurser som verneombud, AMU og tillitsvalgte!

I hvilke settinger kan du bruke kunnskapen?

- Sikre **bransjekompetanse** for en selv, kolleger og virksomheten(e) du er tilknyttet
 - Fordypning før **møte** med ledelsen, AMU, HMS-ansvarlig m.fl.
 - **Oppslagsverktøy** under ulike møter
-
- Gjenbruk gjerne tekster og figurer i presentasjoner/rapporter
 - Kontakt noa@stami.no

Status for norsk arbeidsliv 2024

Mye er bra

- / **Godt beskyttet av lov- og avtaleverket (og fokuset øker)**
- / Nedgang i tradisjonelle belastninger og arbeidsskadedødsfall
- / Sammenlignet med EU er det i Norge mange har VO, AMU, BHT, og/eller tillitsvalgt
- / Også høy sysselsetting
- / Høy jobbtilfredshet

Mer å hente mht. det forebyggende arbeidsmiljøarbeidet

- / **Ikke nådd IA-målene**
- / Noen grupper mer utsatt for eksponeringer og helseplager
- / Nye eksponeringer
- / **Manglende kjennskap til HMS-apparatet – viktig forbedringspotensiale**

Take home message

«Arbeidsmiljø er en del av løsningen på fremtidens utfordringer - mht. sysselsetting, omstillinger og digitaliseringskrav, «farlige» jobber, frafall m.m.»

- / Vi må ta i bruk det vi vet om sammenhengen mellom arbeidsmiljø og arbeidshelse
 - mye kunnskap finnes og er relativt lett tilgjengelig
- / Bruk NOA- og STAMI-kunnskapen i arbeidshverdagen.
Kunnskapen må anvendes på virksomhetsnivå!

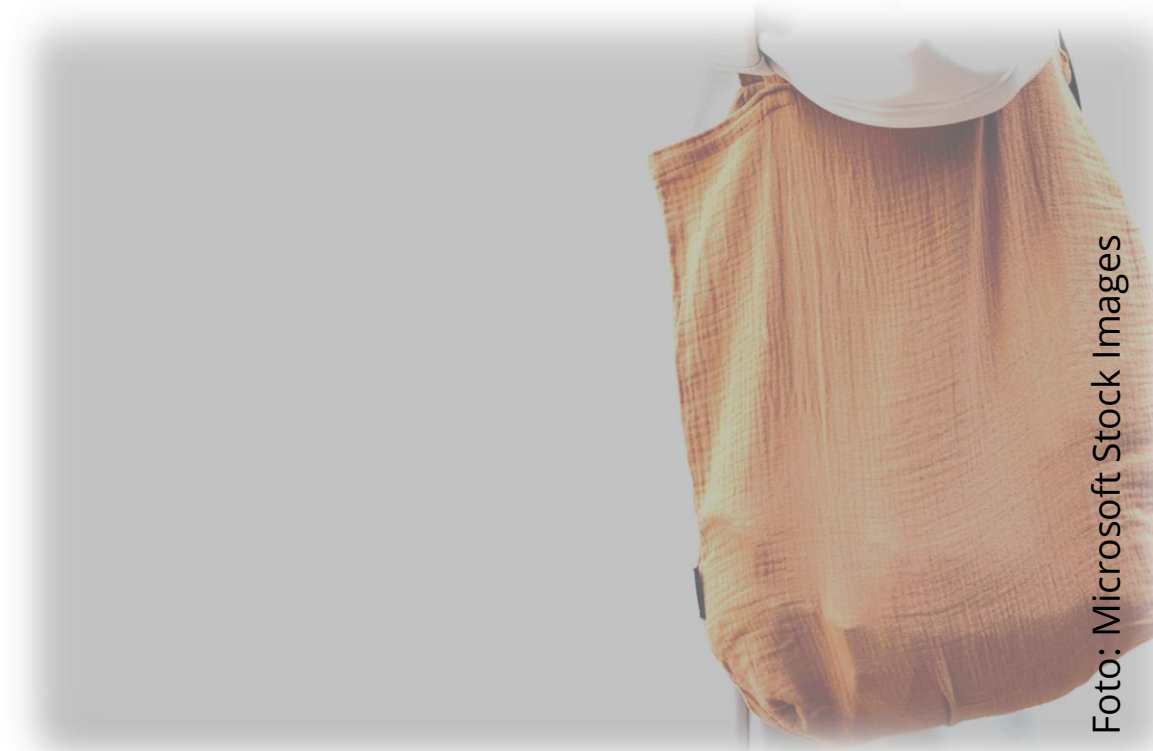


Foto: Microsoft Stock Images

Takk for oppmerksomheten

Ta kontakt om det dukker opp
noen spørsmål: noa@stami.no

Følg oss i sosiale medier:

 Statens arbeidsmiljøinstitutt

 Stami_norge

 Statens arbeidsmiljøinstitutt

Arbeidsrelaterte helseproblemer

- At et helseproblem er arbeidsrelatert, kan forstås på ulike måter.
 - jobben som direkte (medvirkende) faktor som bidrar til at helseproblemer oppstår
 - Jobben bidrar til at allerede eksisterende plager blir forverret
 - Kraven i jobben er uforenlig med sykdommen eller plagen (jobbrelaterte fravær)

Levekårsundersøkelsen-arbeidsmiljø (LKU-A 2022) gir informasjon om ulike typer helseplager og arbeidsrelaterte helseproblemer basert på arbeidstakernes egne vurderinger av om disse plagene helt eller delvis skyldes arbeidsforholdene.

Arbeidsrelatert muskelskjelettplager

- / Andelen som oppgir arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager er rimelig stabil i perioden 2009-2019
- / Andelen som oppgir at smertene helt eller delvis skyldes jobben, er høyere i 2022 enn tidligere, og hovedforklaringen på dette ser ut til å være den endrede innsamlingsmetoden.

FIGUR 4-1 Prosentandel sysselsatte som oppgir å ha muskel- og skjelettsmerter som helt eller delvis skyldes jobben, i perioden 2009–2022

